

УДК 027.7:024.1

ВИКОРИСТАННЯ ПРОЦЕСУ ПЕРЕРЕЄСТРАЦІЇ ДЛЯ АНАЛІЗУ ВИВЧЕННЯ ФОНДУ ТА ЧИТАЦЬКИХ ПОТРЕБ

Карпенко Світлана Володимирівна, завідувачка
відділу наукової літератури наукової бібліотеки
Харківського національного університету радіоелектроніки

Шуляк Тетяна Сергіївна, завідувачка
сектором організації фонду наукових видань
відділу наукової літератури наукової бібліотеки
Харківського національного університету радіоелектроніки

***Анотація:** В докладі наданий опис одного з технологічних процесів роботи бібліотеки, а саме перереєстрації, як однієї з форм збереження фонду та роботи з читачами; а також розказано про щорічне опитування користувачів під час перереєстрації.*

***Ключові слова:** перереєстрація літератури, бібліотечна статистика, штрих-код, читач, читацький квиток, бібліотека ВНЗ, проект «Єдина картка читача бібліотек внз Харкова», опитування.*

Якість та ефективність для бібліотеки ВНЗ - забезпечення високого рівня якості продуктів і послуг, які повинні повністю задовольнити всі запити сучасних читачів. Вимірювання ефективності - збирання та аналіз статистичних та інших даних роботи бібліотеки. Головним стає те, наскільки послуги бібліотеки задовольняють запити та потреби читачів. Усі статистичні показники набувають

оціночний характер та можуть бути використані для зрівняння окремої бібліотеки.

Питання обліку роботи бібліотек вивчає бібліотечна статистика. Бібліотечна статистика досліджує кількісну сторону масових явищ та процесів, пов'язаних з роботою бібліотек в конкретних умовах міста та часу. Перереєстрація читачів в бібліотеці - це одне з важливих питань яких вивчає бібліотечна статистика.

Щорічно, з 15 січня по 31 березня відповідно до наказу ректора, у бібліотеці нашого університету проводиться перереєстрація літератури.

До початку проведення перереєстрації проводиться підготовча робота, а саме: готується та затверджується наказ ректора про проведення перереєстрації, здійснюється розсилка повідомлень про проведення перереєстрації всім кафедрам та відділам університету, розміщується об'яви на бібліотечних стендах, плазмі, сайті бібліотеки.

Кожен читач повинен з'явитися на абонемент для наукових співробітників з літературою яка на цей час є у читача. Перереєстрація здійснюється за наявності читацького квитка.

Після сканування читацького квитка в електронній картці читача бібліотекар обов'язково вилучає літературу, яку читач повертає до бібліотеки, а книгам які, ще потрібні, подовжує строк користування.

Особливу увагу під час перереєстрації приділяють стану видань та наявності штрих-кодів в книжці. Якщо в книжці відсутній штрих-код, а він може бути відсутній у двох випадках: штрих-код може бути пошкоджений або відсутній з причини того, що книга не була внесена до електронного каталогу. (не пройшла ретроуведення). Книгу замінюють на вже штрихкодвану та вносять до електронного каталогу та в стислі терміни виготовляють відповідні штрихи. Загублені книги користувач повинен замінити згідно з “Інструкцією про порядок заміни книг, інших друкованих творів та матеріалів з фонду бібліотеки ХНУРЕ у випадку їх втрати”. Читацький абонемент читача, який пройшов перереєстрацію

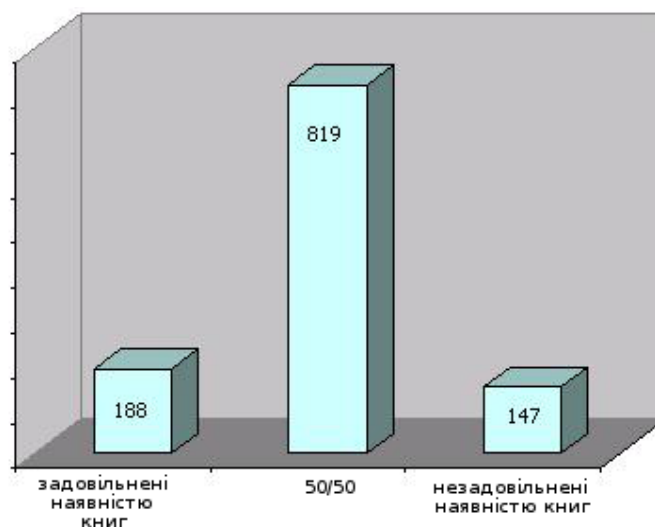
позначається кольоровим рейтером. Значення процесу перереєстрації полягає і в тому, що проходить перевірка та уточнення даних читача, а саме зміна відомостей про наявність службових переміщень, змін у посадах, адресах та контактних даних, а також проходить заміна читацьких квитків старого зразку на нові пластикові картки.

Після закінчення терміну перереєстрації працівники здійснюють перевірку читацьких абонементів та електронних карток на наявність боргів та складають списки читачів-боржників згідно кафедрам та відділам.

Співробітникам, які не пройшли перереєстрацію своєчасно, дається додатковий термін 10 днів. У випадку, якщо перереєстрація не закінчена в даний термін, працівники абонементу для наукових співробітників складають списки-нагадування боржникам та розміщують їх на дошках оголошень відповідних кафедр та відвідують боржників індивідуально на кафедрах.

Крім перевірок книжок та читацьких квитків під час перереєстрації проводяться опитування, для цього розроблено стандартні для кожного року анкети з питаннями:

1. Чи задоволені наявністю (кількісним та якісним) книг у фонді з зацікавленої теми? Див. діаграму 1.

Діаграма 1. Задоволення читачів наявністю книг у фонді

За результатами опитування складається замовлення на докомплектування (підвищення екземплярності; закупівля нових найменувань за темою досліджень або лекцій).

Читача часто орієнтують: на відвідування читального зала для наукових робіт, де зберігаються монографії в одному примірнику; замовлення на копіювання якихось сторінок з книги (виконує відділ електронних ресурсів); використання віртуальних служб; віртуальних довідок, ЕДД.

2. Чи приймаєте Ви участь у замовленні кафедри або інших підрозділів на літературу для фонду бібліотеки?

Більшість викладачів особисто приймають участь у формуванні замовлень на придбання літератури або в бібліотеку замовлення надають відповідальні особи від кафедр.

3. Чи задоволені оперативністю МБА?

Задоволені повністю – 83%, інші виказують незадоволення не стільки оперативністю послуги, скільки відсутністю потрібних видань в інших бібліотеках Харкова, або відсутністю на момент замовлення (знаходяться «на руках» у читачів). Результатом опитування стало укладання нових договорів на міжбібліотечне обслуговування ще з двома бібліотеками.

4. Чи використовуєте Ви можливості ЄКЧ (проект «Єдина картка читача»)?

Нажаль, тільки 15% викладачів ХНУРЕ звертались в інші бібліотеки з цією картою, загалом для користування електронними ресурсами. А ще 15% не знають, навіщо їм така картка... А решта 70% про проект знають (з новин сайту бібліотеки та бачили створений відео-ролік для приймальної комісії), але не користуються даною послугою.

В результаті проводиться роз'яснення можливого використання ЄКЧ, а саме відвідування та обслуговування у бібліотеках ВНЗ м. Харкова.

5. Чи переглядаєте Ви новини на сайті бібліотеки про нові ресурси, надходження, послуги або здійснюєте підписку на розсилку від бібліотеки інформації про нові надходження, новинах, виставках

76% – переглядають новини, або про можливість підписки на розсилку інформації не знають взагалі або не оформлюють цю підписку.

Співробітники абонементу роз'яснюють про переваги такої послуги.

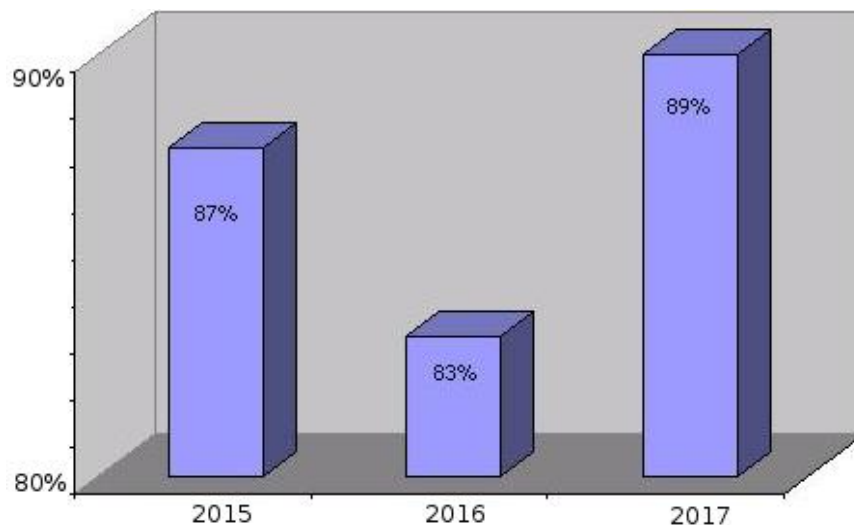
6. Чи задовольняє Вас якість обслуговування на абонементі для наукових співробітників.

Наші читачі зазначили такі критерії якості обслуговування, як ввічливість, готовність учинити послугу швидко та максимально повно, знання фонду. Взагалі усі опитані висловили подяку за обслуговування.

В нашому університеті близько 2000 співробітників, 1387 є читачами нашої бібліотеки. З них: 590 науково-педагогічні працівники, 266 аспіранти, 531 інші працівники університету.

Таким чином, протягом терміну перереєстрації у 2017 році до бібліотеки прийшло понад 89% читачів, які мали видання, що підлягають перереєстрації. Було повернуто близько 400 видань, штрихкодовано 250 видань. У разі втрати книжок було проведено заміну відповідно до правил користування бібліотекою та інструкції по заміні книг “Порядок заміни книг, інших творів друку та матеріалів з фонду бібліотеки, загублених або зіпсованих користувачами”. Всі зміни були внесені до електронних карток читачів співробітниками наукового абонементу (див. на діаграмі 2 порівняння за роками).

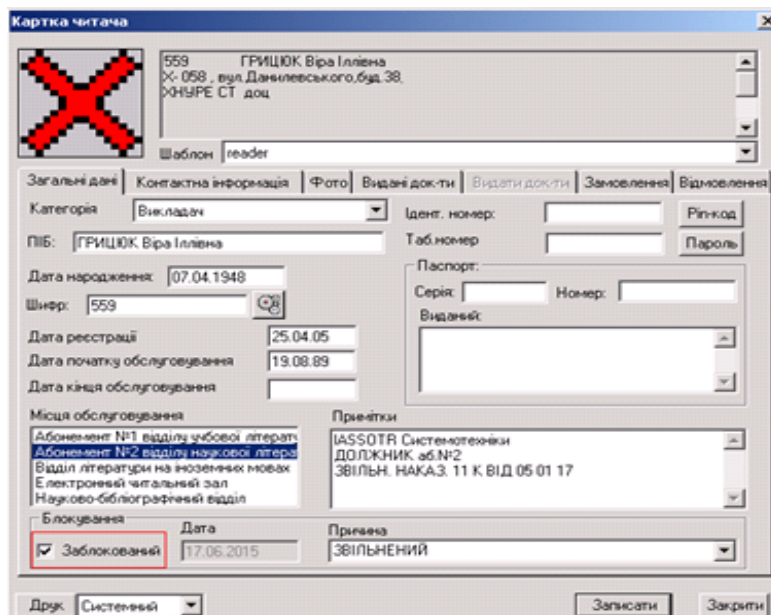

Діаграма 2. Відсоткове позначення кількості читачів, що пройшли перереєстрацію.

Після проведення перереєстрації залишилися частково боржниками або не відвідували бібліотеки загалом 135 читачів, декілька з них не перереєстровували літературу понад кілька років. Для таких читачів були вжиті наступні заходи:

- розміщення списків боржників на дошках оголошень кафедр та відділів, де вони працюють;
- оповіщення боржників телефоном;
- розсилка повідомлень на електронні адреси;
- блокування електронної картки читача в УФД/Бібліотека з подальшою відмовою у видачі літератури (див. на зображенні 1)

Зображення 1. Екран із заблокованою картоккою читача в УФД/Бібліотека

Таким чином, перереєстрація читачів у ВНЗ здійснюється з метою збереження, обліку фонду бібліотеки, покращення якості обслуговування читачів та роботи бібліотеки в цілях оцінки її ефективності.

Список використаних джерел інформації:

1. Грищенко Т. Б. Процеси інтеграції вузу і бібліотеки: створення електронних навчально-методичних комплексів [Електронний ресурс] / Т. Б. Грищенко, А. В. Шемаєва // Сучасна бібліотека у науково-освітньому просторі ВНЗ: інформаційні ресурси, технології, проекти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Полтава, 21–23 жовт. 2014 р. / Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка, науково-технічна бібліотека ПолтНТУ ; Центр. наук. б-ка Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – Полтава : ПолтНТУ, 2014. – Режим доступу : <http://lib.nure.ua/kol/dok1#page2>.
2. Дригайло В. Г. Основы организации работы библиотеки вуза : науч.-практ. пособие / В. Г. Дригайло. – Москва : Либерия – Бибинформ, 2007. – 624 с.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРОЦЕССА ПЕРЕРЕГИСТРАЦИИ ДЛЯ АНАЛИЗА ИЗУЧЕНИЯ ФОНДА И ЧИТАТЕЛЬСКИХ ТРЕБОВАНИЙ

Карпенко С. В., заведующая отделом научной литературы научной библиотеки Харьковского национального университета радиоэлектроники

Шуляк Т. С., заведующая сектором организации фонда научных изданий отдела научной литературы научной библиотеки Харьковского национального университета радиоэлектроники

Аннотация: В докладе представлено описание одного из технологических процессов, а именно перерегистрации как одной из форм сохранности фонда и работы с читателями, а также рассказано про ежегодный опрос пользователей во время перерегистрации.

Ключевые слова: перерегистрация литературы, библиотечная статистика, штрих-код, читатель, читательский билет, библиотека ВУЗа

THE USE OF THE REREGISTRATION PROCESS FOR THE ANALYSIS OF THE STUDY FUND AND TO THE READERS NEEDS

Karpenko S. V. Head of the department Scientific Library

Shulyak T. S. Head of the sector Scientific Library

Annotation: The report presents a description of one of the technological processes of work of the library, namely reregistration as a form of saving Fund and work with the readers; and also learn about annual survey of users during the reregistration.

Keywords: reregistration of literature, library statistics, a barcode reader, a library card, the library of the UNIVERSITY, the project "unified reader card", a survey.

